17 Σεπτεμβρίου 2026

Μαρτύριο και τελείωση της οκτάχρονης Αγίας Αγάπης (17 Σεπτεμβρίου)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

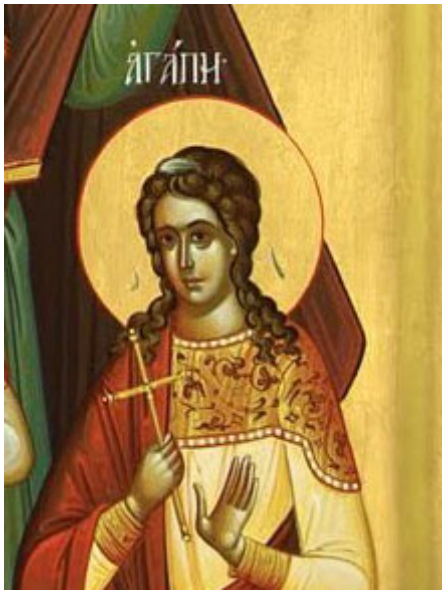

agia_sofia_kai_oi_thugateres_pistis_elpis_agapi_813 copy

Ο άνομος δικαστής έφτασε πλέον στην έσχατη αμηχανία και δεν μπορούσε να υποφέρει τον καταφανή εξευτελισμό του. Υπήρχε όμως και η τρίτη κατά σειράν κόρη της Σοφίας, η Αγάπη· είχε δε την ελπίδα πως αυτήν θα τη νι-κούσε, και την ελπίδα του αυτή τη στήριζε στο γεγονός ότι η Αγάπη ήταν πολύ νέα στην ηλικία, και έτσι νόμιζε πως θα μπορούσε εύκολα να την πείσει. Πρόσταξε λοιπόν και την οδήγησαν ενώπιον του· και αφού της έκανε μερικές ερωτήσεις, της είπε και λόγια κολακευτικά, που θα μπορούσαν να την πείσουν. Η Αγάπη όμως του είπε: «Μη σε ξεγελάει το νε-αρό της ηλικίας μου και νομίζεις πως θα με εξαπατήσεις εύκολα με τα λόγια σου και θα με παγιδέψεις. Μετά από λίγο θα σε διδάξει η πείρα ότι εγώ είμαι βλαστός από την ίδια ρίζα και γέννημα από τη μία εκείνη γαστέρα, από την οποία προήλθαν και οι δύο άλλοι βλαστοί, δηλαδή οι δύο προηγού-μενες κόρες, πείρα των οποίων ήδη έχεις λάβει. Και βέβαια εγώ τις αδελφές μου δεν θα τις ντροπιάσω, ούτε θα διαψεύσω την ευγένεια του γένους μας· αλλά μάλλον και θα τις ξεπεράσω κατά την καρτερία, και μάλιστα τόσο, όσο πλεονεκτώ κατά την πείρα, αφού είμαι διδαγμένη και ξέρω από αυτές ότι θα έχω τη βοήθεια του Χριστού».

Την παρρησία όμως της Αγάπης δεν την ανέχτηκε ο μια-ρός δικαστής. Για τούτο πρόσταξε να την κρεμάσουν από ένα ικρίωμα και να την τεντώσουν με ιμάντες από

κάθε μέρος τό-σο πολύ, ώστε με τη σφοδρότητα της εντάσεως εκείνης να διασπώνται οι αρθρώσεις των μελών από τη φυσική τους σύνδε-ση. Αλλ’ όμως η δύναμη του Θεού, που συμπαραστάθηκε στις άλλες αδελφές, ήταν και μαζί μ’ αυτήν και τη διατηρούσε σώα και άβλαβή. Λοιπόν, ανάφτηκε και γι’ αυτήν κάμινος με χρήση κάθε είδους καύσιμης ύλης, ύστερα από προσταγή του μυαρού δικαστή, ο οποίος ήταν ήδη πολύ αναμμένος από την οργή του. Προτού όμως να ρίξουν τη Μάρτυρα στην κάμινο, της είπε: «Βλέπεις το πυρ που καίγεται εναντίον σου; Δεν θα μπορέσεις με κανέναν άλλο τρόπο να αποφύγεις την απειλή του, παρά μόνον αν σπεύσεις να εκτελέσεις χωρίς καμιά πρό-φαση το προσταζόμενο. Εγώ μάλιστα θα σου συμπεριφερθώ και πιο φιλάνθρωπα. Πες λοιπόν απλά και μόνο “μεγάλη η Άρτεμη”, και αμέσως θα απαλλαγείς από κάθε κατηγορία». Η Μάρτυς όμως του είπε: «Μη γένοιτο· μακριά από μένα αυτό. Εγώ μήτε θα διαπράξω ποτέ με λόγο κατιτί το ανόσιο και άπρεπές, μήτε θα ρυπάνω τη γλώσσα μου με τέτοια φρά-ση, που είναι αλλότρια από την πίστη στον δημιουργό του πα-ντός, στον μόνο και αληθινό Θεό».

Και τί έγινε μετά; Ο ανόσιος εκείνος δικαστής άφησε τα λόγια και έπραξε αυτό που είχε προστάξει υπό το κράτος μεγάλης οργής: έδωσε εντολή στους δημίους να ρίξουν με ορμή τη Μάρτυρα στο πυρ. Εκείνη όμως πρόλαβε όχι μόνο τους δημίους, αλλά σχεδόν και αυτό τούτο το πρόσταγμα, και πήδησε μόνη της στη μέση της φλόγας, ωσάν σε νερά θερμά και πολύ ευχάριστα λουτρά. Και τότε συνέβη το εξής θαυμα-στό: η φλόγα διασκορπίστηκε πάραυτα και κατέκαψε τους ειδωλολάτρες που στέκονταν ολόγυρα. Αλλά το πυρ εκείνο έφτασε και ως τον ίδιο τον δικαστή και του προκάλεσε πολλά εγκαύματα. Και τούτο έγινε αφενός για να ελεγχθεί η ασέβειά του και αφετέρου, για να μην έχει καμιά αμφιβολία, αλλά να χρησιμοποιεί τον εαυτό του ως μάρτυρα της δυνάμεώς του Θεού. Τοιουτοτρόπως οι πράξεις των ασεβών καταισχύνο-νταν, ενώ ο Θεός διά της Μάρτυρός Του δοξαζόταν.

Το μέρος του σώματος του δικαστή, που το είχε αγγίξει η φλόγα, βρισκόταν σε κακή κατάσταση. Έτσι λοιπόν αυτός έστειλε κάποιους να του φέρουν ενώπιόν του την Αγία. Οι αποσταλέντες όμως έβλεπαν κάποιους λευκοφορούντες, ευπαρουσίαστους και πολύ χαριτωμένους άνδρες, οι οποίοι και μόνο με τη μορφή τους μπορούσαν να προκαλούν την έκπληξη και τον θαυμασμό, προσέτι δε αυτοί θεάθηκαν και πολλές φορές μέσα στην κάμινο, συναναστρεφόμενοι με τη μακαριστή Αγάπη και αναπέμποντες μαζί μ’ αυτήν προσευ-χές στον Θεό. Όταν λοιπόν οι απεσταλμένοι του δικαστή επιχείρησαν να πιάσουν τη Μάρτυρα και να τη βγάλουν έξω, για να την οδηγήσουν ενώπιόν του, παρέλυσαν τα δεξιά τους χέ-ρια· και επειδή δεν μπορούσαν πλέον να κάνουν τίποτε περισσότερο, φώναζαν προς αυτήν: «Έβγα από την κάμινο, δούλη του Θεού· σε καλεί ο δικαστής».

Όταν λοιπόν η Μάρτυς βγήκε από τη φωτιά άθιχτη και απολύτως αβλαβής, ο δυσσεβής δικαστής, καίτοι είχε μισοκαμένο ακόμα το σώμα του και μπορούσε και από μόνος του να είχε συνετιστεί, έχοντας στα μάτια της διάνοιάς του παχύ το νέφος της ψυχής του, παρέμενε καταφανώς ανόητος και ασύνετος. Για τούτο και πάλι προέβη σε τιμωρίες κατά της Μάρτυρος. Πρόσταξε λοιπόν να τρυπήσουν πέρα ως πέρα τα μέλη του σώματός με περόνια. Επειδή όμως η Μάρτυς, έχο-ντας παντελώς στραμμένη τη σκέψη της στον Θεό, λίγο νοια-ζόταν για τα βασανιστήρια, ή και καθόλου, ο δικαστής αποφάσισε και γι' αυτήν τη διά ξίφους θανάτωση.

Μόλις η γενναία και με ανδρικό φρόνημα νεάνιδα άκουσε αυτή την απόφαση και λογαριάζοντας το γεγονός αυτό σαν σφραγίδα και ασφάλεια της προς Θεόν ομολογίας, ομολο-γούσε τη μεγάλη της ευγνωμοσύνη προς Αυτόν, λέγοντας: «Ευχαριστώ Σέ, παναγία Τριάς, μία θεότης, μία δόξα, μία δύναμις, διότι και εμένα την ελάχιστη με ανέδειξες άξια του ουράνιου νυμφώνα Σου και με συναρίθμησες με τις αδελφές μου, που μαρτύρησαν για Εσένα. Να ευδοκήσεις δε, πανά-γαθε Θεέ μου, μετά την τελευτή μου, να επιζήσει η μητέρα μου σ' αυτόν τον άθλιο βίο, ώστε να επιτελέσει για εμάς τις θερα-παινίδες Σου τα καθιερωμένα και αρμόζοντα».

Αυτά είπε στην προσευχή της η Αγάπη. Ακολούθως η θαυμάσια μητέρα της θαυμάσιας κόρης έκανε γι’ αυτήν μία προσευχή. Όχι βέβαια για να τη βλέπει ζωντανή· ούτε για να ζήσει μακρό χρόνο, αποφεύγοντας τον θάνατο, ώστε να μπο-ρεί να την έχει παραμυθία και ελπίδα και στήριγμα στα γηρα-τειά της, αφού οι δύο άλλες της κόρες είχαν αποκεφαλιστεί. Τίποτε τέτοιο, ούτε το ζήτησε στην προσευχή της ούτε το θέλη-σε· διότι έκρινε ότι αυτά ήταν μητέρων που δεν είχαν γενναιό-τητα και που προσέβλεπαν μόνο στον παρόντα βίο. Ώστε σύμ-φωνα με την πρόθεσή της δέχθηκε και την τελείωση· και τις κα-λές πράξεις τις ακολούθησε και καλό τέλος. Για τούτο η Σο-φία, εμψυχώνοντας την κόρη της Αγάπη προς τον θάνατο και στηρίζοντάς την και ενθαρρύνοντάς την στην πορεία της προς το τέλος του δρόμου, έλεγε προς αυτήν: «Εύγε, κόρη μου· ω φυτό της γαστέρας μου όντως ευλογημένο! ω εσύ που τίμησες τους γονείς σου! ω εσύ που δόξασες με τα μέλη σου τον Θεό! Ποιός δεν θα σε επαινέσει για την ανδρεία σου; Ποιός για την καρτερία σου; Ποιός για τη σταθερότητά σου; Πήγαινε λοιπόν προς τον κοινό Δεσπότη, προς τον νυμφώνα τον άφθαρτο, προς τη μακαρία όντως ανάπαυση· πήγαινε να λάβεις τις αμοιβές των άθλων σου. Τί ωραία που βλέπω τους αγγέλους να χαί-ρονται και να αναμένουν την τελείωσή σου! Ω εγώ, με ποιες τρεις θυγατέρες έχω τιμήσει την αγία Τριάδα! Ποια δώρα, ποια θύματα (=σφάγια) προσέφερα σ’ Αυτήν!». Τέτοιες ευχές και τέτοια λόγια προσέφερε ως εφόδιο στην κόρη της η καλή εκείνη μητέρα, και την προέπεμψε στην ποθούμενη οδό.

Όταν λοιπόν, η μακαριστή Αγάπη έφτασε στον τόπο της εκτελέσεως, πρότεινε τον αυχένα της στον δήμιο και υπέστη προθύμως τον υπέρ Χριστού θάνατο. Η Σοφία δε, η μητέρα της, αγκάλιασε το ιερό της σώμα και το φιλούσε με πολλή αγάπη και ευλάβεια. Ακολούθως η γενναία αυτή μητέρα, πράττοντας εκείνο που επιβαλλόταν από τη φύση και τη σύνεση, ευωδίασε με μύρα το σώμα και το περιτύλιξε με λαμπρά και πο-λυτελή σάβανα, όπως έπρεπε να πράξει μια μητέρα και φιλομάρτυς· και αφού επιτέλεσε όλα τα καθιερωμένα για τέτοια λείψανα, το ένωσε με τα λείψανα των δύο άλλων θυγατέρων της και εν συνεχεία τα εναπέθεσε και τα τρία μαζί σε έναν ολό-λαμπρο Ναό, τον οποίο εκείνη είχε χτίσει πρωτύτερα. Τοιου-τοτρόπως η Σοφία, η όντως φιλόχριστος αυτή μητέρα, δώρισε στους χριστιανούς έναν πλούτο ανεκτίμητο και έναν αδαπάνητο θησαυρό, προς ίαση ψυχής και σώματος, απρόσκοπτο βίο, οικείωση προς τον Θεό· θησαυρό δυνάμενο να παρέχει πλούσιες τις δωρεές και ευλογίες στους προσερχόμενους με πίστη και ζητούντες βοήθεια.

(Συμεών του Μεταφραστού, Η άθληση και το μαρτύριο των Αγίων Αγάθης, Βαρβάρας, Ευφημίας, Θέκλας, Ιουλιανής, Σοφίας και των θυγατέρων αυτής, εκδ.

Αποστ. Διακονίας, σ. 171-175. Μετάφραση Γεωργίου Παπαδημητρόπουλου, Θεολόγου, Φιλολόγου-Λυκειάρχου)